

Chambre des Représentants

SESSION 1963-1964.

15 MAI 1964.

PROJET DE LOI

établissant une taxe sur la délivrance de copies ou
d'extraits de certains actes de l'état civil.

AMENDEMENT
PRESENTE PAR M. SAINTRAINT.

Article premier.

Modifier comme suit le texte de cet article :

« Une taxe dont le montant est calculé conformément aux articles 272, alinéa premier, 273 et 274 du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, est perçue à l'occasion de la délivrance par le Ministre des Affaires étrangères ou son délégué, soit d'une copie ou d'un extrait d'actes dressés par les officiers de l'état civil du Congo ou du Ruanda-Urundi avant l'accession de ces territoires à l'indépendance, soit d'une copie ou d'un extrait d'actes de l'état civil dressés par les agents diplomatiques ou consulaires de la Belgique à l'étranger. »

JUSTIFICATION.

Le texte de l'article premier du projet n'est pas correctement libellé. L'acte de l'état civil est un acte authentique dressé par un fonctionnaire appelé officier de l'état civil, sur un registre public et qui est destiné à faire la preuve de certains faits concernant la personne et son état.

En droit belge, tous les faits constitutifs de l'état des personnes ne sont pas portés sur les registres mais seulement les naissances, décès, mariages, divorces, adoptions, reconnaissances d'enfants naturels, les déclarations en matière de nationalité et les naturalisations. Les actes d'émancipation et les interdictions judiciaires ne sont pas inscrits aux registres de l'état civil.

En pratique, il existe un registre d'état civil pour les naissances, un pour les mariages, un pour les décès et, en outre, un registre spécial pour les publications de mariage.

Voir :

782 (1963-1964) :

— N° 1 : Projet de loi.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1963-1964.

15 MEI 1964.

WETSONTWERP

tot heffing van een recht wanneer afschriften van
of uittreksels uit sommige akten van de burgerlijke
stand verleend worden.

AMENDEMENT
VOORGESTELD DOOR DE HEER SAINTRAINT.

Eerste artikel.

De tekst van dit artikel wijzigen als volgt :

« Een recht, waarvan het bedrag wordt berekend overeenkomstig de artikelen 272, eerste lid, 273 en 274 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, wordt geheven wanneer, *hetzij een afschrift van of een uittreksel uit een akte opgemaakt door de ambtenaren van de burgerlijke stand van Congo of van Ruanda-Urundi, vooraleer die gebieden onafhankelijk zijn geworden, hetzij een afschrift van of een uittreksel uit een akte van de burgerlijke stand, opgemaakt door de diplomatieke of consulaire ambtenaren van België in het buitenland,* wordt verleend door de Minister van Buitenlandse Zaken of zijn gemachtigde. »

VERANTWOORDING.

De tekst van het eerste artikel van het ontwerp is niet correct opgesteld. De akte van de burgerlijke stand is een authentieke akte die door een ambtenaar, ambtenaar van de burgerlijke stand genoemd, in een openbaar register opgemaakt wordt en bestemd is om als bewijs te dienen voor bepaalde feiten die betrekking hebben op de persoon en op zijn status.

In het Belgisch recht worden niet alle feiten die de rechtstoestand van de personen bepalen in de registers opgetekend, doch enkel de geboorten, overlijdens, huwelijken, echtscheidingen, aannemingen, erkenningen van natuurlijke kinderen, nationaliteitsverklaringen en de naturalisaties. De akten van ontvoogding en de rechterlijke onbekwaamverklaringen worden niet ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand.

In de praktijk bestaat er een register van de burgerlijke stand voor de geboorten, een voor de huwelijken, een voor de overlijdens en bovendien een bijzonder register voor de huwelijksbekendmakingen.

Zie :

782 (1963-1964) :

— N° 1 : Wetsontwerp.

Au Congo et au Ruanda-Urundi il existait dans chaque bureau de l'état civil cinq registres, celui des actes de naissance, de mariage, de décès, d'immatriculation des Congolais et celui dit « des actes autres ». Les fonctions d'officier de l'état civil étaient remplies par l'administrateur de territoire ou sous sa direction par les agents qu'il dirigeait. Les officiers de l'état civil étaient, avant le 30 juin 1960 pour le Congo et avant le 1er juillet 1962 pour le Ruanda-Urundi, des agents de l'Administration belge d'Afrique. Il est clair qu'il y a lieu de spécifier à l'article premier que sont visés les copies ou extraits d'actes dressés par les officiers de l'état civil du Congo et du Ruanda-Urundi avant l'accession de ces territoires à l'indépendance.

Il est totalement superflu de faire mention des déclarations de nationalité : l'officier de l'état civil requis d'inscrire les déclarations d'acquisition ou de renonciation de nationalité passe de véritables actes qui créent des droits nouveaux et sont donc des actes d'état civil.

Il y a, dès lors, lieu de remplacer les mots : « d'une copie ou d'un extrait d'actes de l'état civil ou de déclaration de nationalité dressés soit au Congo ou au Ruanda-Urundi avant l'accession de ces territoires à l'indépendance », par les mots : « soit d'une copie ou d'un extrait d'actes dressés par les officiers de l'état civil du Congo ou du Ruanda-Urundi avant l'accession de ces territoires à l'indépendance ».

L'expression « par les agents diplomatiques et consulaires » ne semble pas heureuse : il est préférable de mentionner : « soit d'une copie ou d'un extrait d'actes de l'état civil dressés par les agents diplomatiques ou consulaires de la Belgique à l'étranger ». Ce sont, du reste, les termes utilisés dans les lois coordonnées sur la nationalité.

In Congo en in Ruanda-Urundi bestonden er in ieder bureau van de burgerlijke stand vijf registers : voor de akten van geboorte, van huwelijk, van overlijden, van inschrijving van de Congolezen en het zogenaamd register « voor de andere akten ». De functie van ambtenaar van de burgerlijke stand werd waargenomen door de gewestbeheerder of, onder zijn leiding, door de ambtenaren onder zijn gezag. De ambtenaren van de burgerlijke stand waren, wat Congo betreft vóór 30 juni 1960, en wat Ruanda-Urundi betreft vóór 1 juli 1962, personeelsleden van het Belgisch bestuur in Afrika. Het is duidelijk dat in het eerste artikel dient aangestipt dat bedoeld worden de afschriften van of uittreksels uit akten opgemaakt door de ambtenaren van de burgerlijke stand in Congo of in Ruanda-Urundi vóór de onafhankelijkheid van die gebieden.

Het is volkomen overbodig de nationaliteitsverklaringen te vermelden : de ambtenaar van de burgerlijke stand die erom verzocht wordt verklaringen van verwerving of verzaking van nationaliteit in te schrijven, stelt werkelijke akten op, die nieuwe rechten doen ontstaan en die dus akten van de burgerlijke stand zijn.

Het is derhalve nodig de woorden : « een afschrift van of een uittreksel uit een akte van de burgerlijke stand of van een nationaliteitsverklaring, opgemaakt in Congo of in Ruanda-Urundi vooraleer die gebieden onafhankelijk zijn geworden, of door de diplomatieke en consulaire ambtenaren », te vervangen door de woorden : « hetzij een afschrift van of een uittreksel uit een akte opgemaakt door de ambtenaren van de burgerlijke stand van Congo of van Ruanda-Urundi, vooraleer die gebieden onafhankelijk zijn geworden, hetzij een afschrift van of een uittreksel uit een akte van de burgerlijke stand opgemaakt door de diplomatieke of consulaire ambtenaren van België in het buitenland ».

De uitdrukking « door de diplomatieke en consulaire ambtenaren » lijkt niet gelukkig gekozen te zijn; ik geef de voorkeur aan « hetzij een afschrift van of een uittreksel uit een akte van de burgerlijke stand, opgemaakt door de diplomatieke of consulaire ambtenaren van België in het buitenland ». Dit zijn trouwens de bewoordingen die voorkomen in de gecoördineerde wetten op de nationaliteit.

A. SAINTRAINT.